

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
ששה עשר

היכל
שלישי

מאמרי אדמו"ר הזקן הקצרים

— הוספות —

•

מכ"ק אדמו"ר הזקן
הרב רבי שניאור זלמן מליאדי
(בעל התניא והשו"ע)
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

יוצא לאור בפעם הראשונה מכת"י

על ידי מערכת
„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושבע לבריאה

ב"ה.

פתח דבר

לקראת ש"פ דברים, שבת חזון הבעל"ט, הננו מוציאים לאור בזה קונטרס „מאמרי אדמו"ר הזקן – הקצרים” – הוספות, קובץ שלישי.

קונטרס זה כולל שלשה מאמרים שנדפסים כאן בפעם הראשונה מכתבי יד. והם ד"ה:

(א) להבין ענין תפלה כנגד תמידין תקנום.

(ב) פלג אלקים.

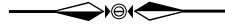
(ג) להבין הטעם דלא על הלחם.

בשולי העמודים הוספנו מראי מקומות וציונים – נערך ע"י הרה"ת ר' גבריאל שי' שפירא.

מערכת „אוצר החסידים”

עש"ק פ' דברים, ה' מנחם-אב, תשע"ז
ברוקלין, נ.י.

1) קובץ הוספות הראשון נדפס לקראת חג השבועות תשע"ד, והשני לקראת ח"י אלול תשע"ה.

MAAMOREI ADMUR HAZOKEIN HAKTZORIM
— HOSOFOS #3 —

Copyright © 2017
by

Kehot Publication Society

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213
(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718
editor@kehot.com

Orders Department:

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213
(718) 778-0226 / FAX (718) 778-4148
www.kehot.com

All rights reserved.

The Kehot logo is a trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

Printed in the United States of America

להביני ענין תפילה² כנגד תמידין תקנום, ולכאורה אינו מובן השייכות שיש לזה עם זה שיהי' זה במקום זה, ויובן עם מה שארז"ל תפילות³ אבות תקנום אברהם תיקן תפילת שחרית כו' יעקב תיקן תפילת ערבית, והנה ענין הקרבת הקרבנות שהיו מקריבין ממנו חלבו ודמו על גבי המזבח, ויש בחי' חלב ודם בנה"ב שבאדם, בחי' דם הוא ענין כל החמימות שהם מחלל השמאלי שיש לאדם בנפשו הטבעית ואפי' לדבר היתר הנה החמימות בעצמה היא מצד הקליפה, וע"י התפילה בהתלהבות ע"י מדות האהבה בחי' אברהם הנה הוא מסיר ממנו כלי החמימות שבנפשו הטבעית שלא יאהב בלתי לה' לבדו, בחי' חלב הוא בחי' השמחה והתענוג שאינו בעבודת ה' רק מחמת שרוצה למצוא מרגוע לנפשו בבחי' מנוחה כמו שור של פטם שאינו מקבל עליו עול המחרישה נתפטם ונתרבה חלבו.

ולזה צריך לשית עצות בנפשו לעורר מדת רחמנות, דהיינו שירחם על בחי' התענוג והשמחה איך שירדו ממקום גבוה מאוד מעולמות עליונים וירדו פלאי' מטה מטה בבחי' גלות להתלבש תוך האדם שיהי' שמח ומתענג על עצמו, וזהו יעקב תיקן תפלת ערבית (בחי' יעקב' מדת רחמנות) כנגד חלבים שהי' ע"ג המזבח כל הלילה, שיתבונן איך החלב שהוא השמחה והתענוג הוא בחושך כלילה שאינו במקומו הצריך לו, דהיינו בעבודת ה' ששם הוא מקום השמחה כמ"ש עוז⁴ וחדוה במקומו במקומו דוקא.

וזהו את' קרבני לחמי לאשי, לחמי לאשי פי' שיהי' בהתלהבות כרשפי אש ע"י אותיות התפילה שהוא ענין את קרבני דהיינו א"ת הם האותיות שמאל"ף ועד תי"ו (ומטעם זה הקרבנות יותר טובים מתפילה).

-
2) תפילה כנגד תמידין תקנום: ברכות כו, ב.	1) להבין: נדפס מכתבי-יד מס' 2 (קנט, א).
3) תפילות אבות תקנום: שם.	וראה מאמר ד"ה את קרבני לחמי לאשי בס' מאמרי אדה"ו הקצרים ע' צב, ובמ"מ שם.
4) יעקב מדת רחמנות: ראה תניא פמ"ה. הנסמן במאמרי אדה"ו על פרשיות התורה (ח"ב) לע' תקעט.	בכתבי-יד מופיע מאמר זה, בכותרת: דרוש של פ' פנחס שמברכין החודש של מנחם אב תקני' לפ"ק.
5) עוז וחדוה במקומו: דברי הימים-א טז, כז.	לעניני המאמר ראה גם ד"ה ושמע אביה את נדרה בלקו"ת מטות פד, ד (שקשור להמאמר כאן).
6) את קרבני לחמי לאשי: פינחס כה, ב.	

פלגי אלקים,² הנה אלקים צירוף מ"י אל"ה כמ"ש בזהר³ ע"פ מי ברא אלה, אך כשהוא כלול אלה במ"י נעשה התיבה אחת אלקים⁴ צמצום והעלם, דהיינו שהחסדים מכוסים ביסוד אימא, אבל ע"י פקידת הארץ המשכת חכמה מה נתחלק מי אלה מי עלמא דאתכסי' באה לידי גילוי בחזה דז"א נסתים יסוד אימא ונמצא ב"ח וב"ש מגולים וב"ח וב"ש מכוסים. והנה מ"ה וב"ן בעלמא דאתגליא הם מים ועפר ורוח ואש בעלמא דאתכסי' או"א ע"ב וס"ג, והנה מ"ה⁵ מברר הב"ן בחי' מים מכסה דאורייתא מחכ' ועסק התורה הלא התלבשות או"א ס' שבחכ' והבירור הוא במידות כשר ופסול כי נה"י⁶ דז"א מלבישין נה"י דאו"א וזהו רעווא' דכל רעווין כו', ושורש המצות הם החסדים אהבתי' אתכם כו' נעשה' אדם בצלמינו כו' רמ"ח¹⁰ איברין דמלכא ט' ספירות ט' פעמים ט' הוא פ"א ובכל ג' בחי' חיצון פנימי ותיכון ראש תוך סוף בחי' רמ"ג וה' חסדים המגדילין הרי רמ"ח כו'.

והנה מל"י¹¹ נק' ארץ¹² לא שבעה מים שהוא תוך, תמיד בבחי' עלי' וירידה, פי' שיורדת בבי"ע, ועל כן נהורא תתאה קריי' תדיר ולא שכיך למעני' יזמרך כבוד ולא ידום כו', וזהו ואני¹⁵ תפילתי שמל"י¹⁶ נק' תפילה שמתפללת לעלות למעלה, והיינו כשנתמעטה להיות ראש לשועלים, משא"כ תחילת הבריאה את המאורות הגדולים, ולעתיד לבוא גם כן כתי' והי'¹⁷ אור הלבנה כאור החמה שיהי' שניהם משתמשין בכתר א'¹⁸, דהיינו שתקבל גם כן מבחי' חכ', כי הנה מל"י¹⁹ נק' דיבור כי דבר²⁰ מלך שלטון, שבחי' אותיות ודיבור ומל' וארץ הכל בחי' אחד, הגם שיש אותיות המח', אך בהיות המח' אינה מושגת לזולתו לא שייך בחי' מל' כי אם באותיות הדיבור ודבר מלך שלטון דייקא.

10 רמ"ח איברין דמלכא: ראה תקו"ז ת"ל (עז, סע"א). זח"ב קיח, א. ובכ"מ.
11 מל' נק' ארץ: ראה זח"א לא, א. מאו"א אות א' סקכ"ו.
12 ארץ לא שבעה מים: משלי ל, טז.
13 קרי תדיר ולא שכיך: ראה זח"ב קא, רע"א. זח"א קעח, ב. עז, ב. פו, ב.
14 למען יזמרך כבוד: תהלים ל, יג.
15 ואני תפילתי: תהלים קט, ד.
16 שמל' נק' תפילה: ראה פע"ח שער התפלה בתחלתו.
17 והי' אור הלבנה: ישעי' ל, כו.
18 בכתר א': ראה ע"ח שער מיעוט הירח פ"א.
19 מל' נק' דיבור: ראה זח"א פו, ב.
מאמרי אדהאמ"צ דברים ע' שפב, וש"נ.
20 דבר מלך שלטון: קהלת ת, ד.

1 פלג אלקים: נדפס מכתביד מס' 2 (נו, ב). וראה בשינויים בלקו"ת במדבר ו, ד ד"ה ביאור הדברים ע"פ והיה מספר בני ישראל, ובכמ"מ שם.
2 פלג אלקים: תהלים סה, י.
3 בזהר ע"פ מי ברא אלה: בהקדמה ב, א. ישעי' מ, כו.
4 אלקים צמצום: ראה ג"כ שער היחוד והאמונה רפ"ו.
5 מ"ה מברר ב"ן: ראה ע"ח שער טנת"א ספ"א. שער התיקון ספ"ג. שער פנימי' וחיצוני' סוף דרוש ד.
6 נה"י דז"א: ע"ח שט"ז פ"ז.
7 רעווא דכל רעווין: ראה זח"ב קעו ב. זח"ג ככט, ב. רפח, ב.
8 אהבתי אתכם: ע"פ מלאכי א, ב.
9 נעשה אדם בצלמינו: בראשית א, כו.

מאמרים קצרים

ה

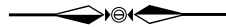
והנה כשמקבלת מחכ' נק' כבד²¹ פ"ה כמו גבי משה רבינו ע"ה, והיינו לפי שהדיבור נתעלה ולא הי' יכול להתלבש בכלי הפה, ויש בחי' אחרת נאלמתי²² דומי' דהיינו בזמן הגלות שהוא בבחי' קטנות שלא באו לבחי' דיבור כלל, משא"כ כבד פה הוא בעלי' הנ"ל, ואזי לא יהי' בבחי' עלי' כלל כי יהיו שווין בקומתו, משא"כ עתה ארץ לא שבעה מים שתצטרך לעלות. אך איך יהי' לה כח לעלות מאחר שירדה בבי"ע, וע"פ פשוטו בנפש האדם הרי במאכל הגשם, והרי משה²³ רבינו ע"ה כל מ' יום שהי' בהר סיני לא אכל הגם שהי' יודע בטוב כוונת האכילה, אך לא הגיע זמן האכילה להתברר מאחר שהמאכל נפל בשבירת הכלים בנוגה, ונוגה לא התברר עד עת קץ שנאמר אז ואת²⁴ רוח הטומאה אעביר מן הארץ, ואפי' מן²⁵ שהוא לחם מן השמים ונק' בפסוק לחם²⁶ אבירים לחם שמלאכי השרת ניוזנין הימנו, אעפ"כ לא אכל משה מפני שהי' צריך לקבל תורה דאצי' שיהי' למעלה ממדריגות המלאכים שהם בבי"ע, ולכן לא ניתנה להם התורה שבקשו²⁷ תנה הודך על השמים, שהמאכל מצד עצמו לא הי' בירור עדיין, הגם שמבחי' משה מצד עצמו לא הי' מניעה כלל, רק מצד ירידת העולמות, רק על זה נאמר פקדת הארץ שצריך להיות סיוע מלמעלה.

והנה סיוע מלמעלה הוא שיורד ומשתלשל ומתחלל לפי ערך הכלי, משא"כ לעתיד לבוא והי'²⁸ מספר בני ישראל כחול הים אשר לא ימד ולא יספר כו', שיהי' עלי' לבחי' התחלקות בבחי' שלמעלה מההשתלשלות, ונקבצו²⁹ בני יהודא וישראל יחדיו ישראל³⁰ לי ראש בחי' ז"א מלמעלה למטה ויהודא ממטה למעלה, הפעם³¹ אודה ויגש³² אליו יהודא בחי' מל', ובדברי³⁴ הימים כתי' יהודא בסגול תמיד יזמך כבוד, וישימו להם ראש א' כי יהודא עילאה ויחודא תתאה אינן שווים כי לא מחשבותי מחשבותיכם, שיחודא עילאה ביטול היש לגבי אין כביטול זיו השמש בהשמש ויחודא תתאה להיות היש דוקא, משא"כ לעתיד לבוא כתיב ביום³⁵ ההוא יהי' ב' פעמים י"ה, י"ה למטה כמו למעלה, כי אתה ו"ה הוא המשפט מי"ה ע"י ו' שהו"ו הוא המשכה כמו מימ³⁶ שיורדים ממקום כו' דרך

-
21	כבד פ"ה: שמות ד, י.	29	ונקבצו בני יהודא: שם, ב.
22	נאלמתי דומי': תהלים לט, ג.	30	ישראל לי ראש: שער הפסוקים
23	משה רבינו ע"ה כל מ' יום . . לא אכל:	להאריז'ל וישלח לב, כט. ספר הליקוט'ים	להאריז'ל ויחי מז, כח. מח, ב.
ראה תשא לד, כח.		31	הפעם אודה: ויצא ל, לה.
24	ואת רוח הטומאה: זכרי' יג, ב.5.	32	ויגש אליו יהודא: ויגש מד, יח.
25	מן שהוא לחם מן השמים: ראה בשלח	33	בחי' מלכות: מאו"א מערכת יהודה
טו, ד.		ס"ו.	
26	לחם אבירים . . ניוזנין הימנו: תהלים	34	ובדברי הימים כתי' יהודה בסגול: ראה
עח, כה. יומא עה, ב. וראה ת"א טו, א.		נחמי' יא, יז. הפחה – מלכים – שם.	
27	שבקשו תנה הודך על השמים: תהלים	35	ביום ההוא יהי': זכרי' יד, ט.
ח, ה. שבת פה, ב.		36	מים שיורדים ממקום: ראה תענית ז, א.
28	והי' מספר בני ישראל: הושע ב, א.		

השתלשלות, משא"כ לעתיד לבוא יהי' למטה כמו למעלה, והי' במקום אשר יאמר כו' במקום דוקא, דהיינו בבחי' עשי' ששם רובו רע, כי זדונות³⁷ נעשו כזכיות, לפי שלמעלה ומטה שווין, ונעשה דוקא ע"י בחי' זדונות כמעשה ר'³⁸ אלעזר בן דורדיא, ושכן יהי' למטה הגילוי אלקות וכמאמרז"ל עתידים³⁹ צדיקים שיאמרו לפניהם קדוש, ולא כמו עתה שבשבת עליות העולמות למעלה רק יהי' למטה כמו למעלה, וכחשיכא⁴⁰ כאורה אורי' וחשך חסדים וגבורות, רק הכל יהי' חסדים כי אשה⁴² מזרעת תחילה כו', משא"כ ע"י סיוע שלמעלה להיות עליות איש מזריע תחילה יולדת נקיבה ודין כו'.

וזהו והי' מספר, מה שהי' מתחילה בבחי' מספר גבורות מתחלקים כו' בחי' התחלקות ג' קוין מיסוד אימא ע"י המשכה שלמעלה למטה במקום שלא ימד ולא יספר, בינא⁴³ ליבא, ולתבונתו⁴⁴ אין מספר, בחי' תשובה, שיסוד האש יהי' גבוה כו', וכל זה הוא ע"י יזרע אל חסד⁴⁵ אל כל היום זורע צדקות, וכל⁴⁶ המצות נק' בשם צדקה, שהכל הוא בחי' זריעה שטמונים בעפר שאין⁴⁷ הברכה מצוי' אלא בדבר הסמוי מן העין, וברכה הוא תוספות וריבוי שהוא ניצמח ממטה למעלה כאשר נרקב בכח הצומח אשר בארץ, כך כל המצות הם זריעה שהם מלובשים בגשמיות כמו ציצית של צמר תפילין של קלף ומשם יצמחו ונעשו בירווי הבן להיות המשכה כחשיכא כאורה. וד"ל.

37	זדונות נעשו כזכיות: יומא פו, ב.
38	ר' אלעזר בן דורדיא: ע"ז יז, א.
39	עתידים צדיקים: ב"ב עה, ב.
40	וכחשיכא כאורה: תהלים קלט, יב.
41	אור וחשך חסדים וגבורות: ראה זח"ב
כא,	סע"א ואילך. הובא באוה"ת בראשית ח"ג
תצו, סע"א.	
42	אשה מזריע תחלה: ברכות ס, א. נדה
לא, א.	
43	בינה ליבא: תקו"ז בהקדמה (יז, א).
44	לתבונתו אין מספר: תהלים קמו, ה.
45	חסד אל כל היום: תהלים נב, ג.
46	וכן המצות נק' בס צדקה: ראה
ירושלמי פאה בסופה. תניא פל"ז (מה, ב).	
אגה"ק סל"ב.	
47	שאין הברכה מצוי': תענית ח, ב.

וּלְהַבִּיין בַּתּוֹסֵף בִּיאור הַטַּעַם דְּלֹא: עַל הַלֶּחֶם לִבְדּוֹ יַחִי כִּי אִם עַל מוֹצֵא פִי ה' דוֹקָא, יֵשׁ לְהַקְדִּים מִשָּׁל אֶחָד אֲשֶׁר אֲנִי רוֹאִים כֹּאֲשֶׁר יִשְׁכִּיל הָאָדָם אִיזָה שְׁכָל וְסִבְרָא מִדְּבַרֵי הָרַב שֶׁמִּשְׁפִּיעַ לוֹ, הִנֵּה לֹא יוֹכֵל לְקַבֵּל כָּל דְּבַרֵי הָרַב בְּאוֹתוֹ הַשְׁכָּל בְּשַׁעַת שְׁשׁוּמַע וְאִינוּ מִשִּׁיג רַק הַהִשְׁכָּלָה שֶׁל הַסִּבְרָא לְבַד, אֲבָל כָּל צְרוּפֵי אוֹתוֹת דְּבַרֵי הָרַב בְּזוֹ הַסִּבְרָא לֹא יִכּוֹל מוֹחוֹ לְקַבֵּל אֶלֶּא יִשְׁאָרוּ עַל מוֹחוֹ בְּבַחֵי מַקִּיף כּו', א"כ מוֹכְרַח שֵׁשׁ בְּצִירוּפֵי אוֹתוֹת שְׁכָל עֲמוּק מִמָּה שֶׁהוּא מִשִּׁיג, וְהֵינּוּ לְפִי שֶׁאֲבֵא: יֶסֶד בְּרֵתָא, וְיֵשׁ בְּכַח הַמְצָרֶף הָאוֹתוֹת יוֹתֵר שְׁכָל מְגוּפּוֹ שֶׁל שְׁכָל הַנִּגְלָה בְּדַבּוּר כִּידוּעַ וּמְבוֹאֵר: בְּמ"א, וְלֵהוֹיֵת כֵּן גַּם הַמַּקִּיף שֶׁל אוֹתוֹ הַשְׁכָּל שְׁשׁוּמַע הוּא בְּאוֹתוֹן הַדְּבָרִים, לְכֵן יִשְׁאָרוּ עֲלֵיו בְּבַחֵי מַקִּיף עַל הַשְּׁגָתוֹ בְּשַׁעַת שְׁשׁוּמַע כּו' וּד"ל. וְעַל כֵּן גַּם כְּשִׁיקְרָא אִיזָה שְׁכָל בְּדַבּוּר יֵשׁ בְּאוֹתוֹ הַדְּבּוּר מַקִּיפִים שֶׁל אוֹתוֹ הַשְׁכָּל, וְהֵינּוּ הַטַּעַם שֶׁהֵבֵל הַדְּבּוּר נַעֲשֶׂה אוֹר מַקִּיף לְאוֹתָהּ הַהִלְכָה שֶׁהוּא לוֹמֵד. וּמִזֶּה יוֹבֵן הַטַּעַם שֶׁלֹּא עַל הַלֶּחֶם לִבְדּוֹ יַחִי כִּי אִם לְמוֹצִיאָהֶם בְּפֶה דוֹקָא מִטַּעַם שֶׁבָּה כָּל הַדְּבּוּר יִשְׁכּוֹן אוֹר מַקִּיף כְּנ"ל וּד"ל.

-
- (1) וְלֵהבִיין: נִמְצָא בְּכַת"י מִס' 25 (רִנְט, א).
 (2) דְּלֹא עַל הַלֶּחֶם: עֵקֶב ח, ג.
 (3) אֲבָא יֶסֶד בְּרֵתָא: זַח"ג רַמַּח, א. רִנּו, ב. הַוְּבַהמ"מ לְשֵׁם רִנְח, א. תְּקו"ז תְּכ"א (סָא, ב).
 (24) וּמְבוֹאֵר בְּמ"א: רֵאָה אֲגַה"ק רִישׁ סִימָן
 הַוְּבַהמ"מ לְשֵׁם.

לזכות הילד
יוסף בנימין שי' בן חי' מושקא
גניביש
ליום הולדתו ז' מנחם אב
שיזכה לגדל להיות חסיד יר"ש ולמדן
כרצון ולנח"ר כ"ק אדמו"ר
לאריכות ימים ושנים טובות

ולעילוי נשמת
ר' יוסף בנימין ע"ה בן ר' מנשה הי"ד